

Pieņemts spriedums lietā par operatīvo darbību veikšanu

Satversmes tiesa ir pieņēmusi spriedumu lietā Nr. 2010-55-0106 „Par Operatīvās darbības likuma 7. panta piektās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 96. pantam un Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 13. pantam un Operatīvās darbības likuma 35. panta pirmās daļas pirmā teikuma atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. pantam”.

Saskaņā ar Satversmes 96. pantu ikvienam ir tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību. Satversmes 92. pants citastarp paredz, ka ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā. Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 13. pants paredz, ka tiesību aizskāruma gadījumos personai ir tiesības uz efektīvas aizsardzības nodrošinājumu valsts institūcijās, neskatoties uz to, ka pārkāpumu ir izdarījušas personas, pildot dienesta pienākumus.

Apstrīdētās normas noteic, ka gadījumos, kad jārikojas nekavējoties, lai novērstu smagu vai sevišķi smagu noziegumu, kā arī tad, kad reāli ir apdraudēta personas dzīvība, veselība vai īpašums, atsevišķus operatīvās darbības pasākumus (piemēram, telefonsarunu noklausīšanos) var veikt bez tiesneša akcepta. Par to 24 stundu laikā jāpaziņo prokuroram un 72 stundu laikā jāsaņem tiesneša akcepts. Pretējā gadījumā operatīvās darbības pasākumu veikšana ir jāpārtrauc. Uzraudzību pār operatīvās darbības atbilstību likumiem veic ģenerālprokurors un viņa īpaši pilnvaroti prokurori.

Pieteikuma iesniedzējs Mairis Meimanis pauda uzskatu, ka apstrīdētās normas pieļauj patvaļīgu un nekontrolējamu iejaukšanos personas privātajā dzīvē. Proti, institūcijas varot bez tiesas akcepta noklausīties personas telefona sarunas, bet gadījumos, kad operatīvās darbības pasākumi pabeigti pirms 72 stundu termiņa beigām, par noklausīšanās faktu tiesa pat netiekot informēta.

Satversmes tiesa norādīja, ka nav pieļaujams Operatīvās darbības likuma (turpmāk – likums) 7. panta piekto daļu interpretēt tādējādi, ka operatīvās darbības pasākumiem, kas uzsākti bez tiesneša akcepta, bet pabeigti pirms 72 stundu termiņa beigām, tiesneša akcepts vispār nebūtu vajadzīgs. Tiesa atzina, ka operatīvās darbības pasākumi, kas veikti, lai novērstu likumā minētos noziedzīgos nodarījumus, atzīstami par samērīgiem un

Satversmes 96. pantam atbilstošiem tikai tad, ja neatkarīgi no to pabeigšanas laika ir saņemts Augstākās tiesas priekšsēdētāja vai viņa īpaši pilnvarota Augstākās tiesas tiesneša akcepts.

Tiesa arī norādīja, ka likumā paredzētais pienākums par operatīvajām darbībām paziņot prokuroram nozīmē to, ka prokuroram jāveic uzraudzība pār veikto operatīvās darbības pasākumu atbilstību likuma prasībām, tādējādi nodrošinot personas pamattiesību ievērošanu. Nepamatota tiesību aizskārums gadījumā personai ir tiesības prasīt, lai tiktu novērsts vai atlīdzināts tai nodarītais kaitējums.

Tādējādi tiesa atzina likuma 7. panta piekto daļu par atbilstošu Satversmes 96. pantam un Konvencijas 13. pantam, bet likuma 35. panta pirmās daļas pirmo teikumu – par atbilstošu Satversmes 92. pantam un Konvencijas 13. pantam.

Satversmes tiesas spriedums ir galīgs un nepārsūdzams. Tas stāsies spēkā dienā, kad tiks publicēts laikrakstā “Latvijas Vēstnesis”. Sprieduma teksts ir pieejams arī Satversmes tiesas mājas lapā: <http://www.satv.tiesa.gov.lv>.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājas lapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Satversmes tiesa
tiesa@satv.tiesa.gov.lv
67210274